

Nå målen: svenska som andraspråk delkurs 1 och 2

Bearbetad text och bild
Information till läraren

Originalbokens ISBN: 978-91-40-69705-9

SPSM-verksnummer: 41296

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur det pedagogiskt anpassade läromedlet skiljer sig från originalläromedlet och om hur ni kan arbeta med det.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att text och bilder bearbetas. Bearbetningen av läromedlet innebär att eleven kan använda samma läromedel som sina seende klasskamrater. Innehållet har samma syfte, nivå och pedagogiska innehåll som originalet.

SPSM producerar e-böcker i Textview- och HTML-format. Läromedlet kan också framställas i tryckt punktskrift. E-boksformatet HTML kan finnas i två olika versioner, en version med bearbetad text och bild och en obearbetad version.

Till det anpassade läromedlet kan det finnas tillhörande svällpappersbilder. Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Detta för att bilder och punktskrift inte ska skadas.

Till svällpappersbilderna finns en separat läraranvisning. I den finns det tips på hur man avläser och utforskar en taktill bild tillsammans med eleven. Läraranvisningen bifogas med leveransen av svällpappersbilderna men den finns också som nedladdningsbar pdf i SPSM:s webbutik.

Du kan behöva ytterligare vägledning gällande punktskrift. Se till att ha tillgång till Punktskriftsnämndens handledningar. De finns som nedladdningsbara pdf:er på Punktskriftsnämndens hemsida. I handledningarna står det exempelvis hur olika punktskriftstecken ser ut i punktskriftsboken och på svällpappersbilderna.

Följande skrifter är bra att ha till hands:

- *Svenska skrivregler för punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Punktskriftens skrivregler för matematik och naturvetenskap*, Punktskriftsnämnden
- *Fonetik och punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Räkna med mig*, SPSM

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av detta läromedel, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på telefonnummer +46 10 473 50 00.

Trevlig läsning!

Innehåll

Information om de olika formaten och text till läsaren	1
E-bok i HTML-format	1
E-bok i Textview-format	1
Tryckt punktskrift	2
Generella förändringar av boken	4
Sidspecifika förändringar	5
Pedagogiska tips	6
Bildbeskrivningar	8

Information om de olika formaten och text till läsaren

E-bok i HTML-format

Webbläsare

En bok i HTML-format läser du i en webbläsare. Tänk på att boken kan se olika ut i olika webbläsare. Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. Kontakta SPSM om ni får problem med webbläsare.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Till flera kapitel finns övningar där du ska jobba med bilder. Bilderna finns då beskrivna i texten, efter instruktion. I vissa fall har övningsmeningarna placerats direkt efter den bildbeskrivning de tillhör.

E-bok i Textview-format

En e-bok i Textview-format läser du i läsprogrammet Textview. Läsprogrammet finns att ladda ned gratis från Myndigheten för tillgängliga medier. Textview finns endast för Windows-datorer.

Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. En e-bok i Textview-format är organiserad som en pärm med flikar.

Stilsorter som till exempel fet eller kursiv stil återges inte i Textview-boken. Eventuell markerad text skrivs istället med VERSALER.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Det finns flera bilder i boken, främst färgfoton. De står oftast i bildbeskrivningsfliken, men finns ibland bara som ord/fraser i listor att jobba med.
- Till flera kapitel finns övningar där du ska jobba med bilder. Bilderna finns då beskrivna i texten, efter instruktion. I vissa fall har övningsmeningarna placerats direkt efter den bildbeskrivning de tillhör.
- Mängden kursiv och fet text är minskad. Markerad text som har betydelse för uppgiften skrivs med VERSALER.

Tryckt punktskrift

Punktskrift kan tryckas på två olika sätt. För de som är ovana punktskriftsläsare är punktskriften tryckt med dubbelt radavstånd. Det kallas för glesskrift. För de som är mer vana är punktskriften tryckt med enkelt radavstånd, så kallad tätskrift. Boken kan även tryckas enkelsidigt eller dubbelsidigt.

Svartskriftskopia av punktskriftsboken

Följ med i elevens bok! För att du ska kunna läsa samma text som eleven läser finns en nedladdningsbar pdf som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Där kan du se hur hela boken, sida för sida, är pedagogiskt bearbetad.

Pdf:en är en spegling av punktskriftsboken, men i svartskrift, vilket innebär att punktskriftens förtecken för siffror, versaler, stilsorter och liknande återges med svartskriftstecken. Till exempel kommer du att se siffertecknet (p3456) som tecknet #, och versaltecknet (p6) som tecknet _ före bokstaven.

Pdf:en finns att ladda ner i SPSM:s webbutik, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på bokens titel i SPSM:s webbutik och ladda ner pdf:en som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Ett tips om du vill skriva ut den är att skriva ut flera miniatyrsidor på samma ark. Det går förstås också bra att läsa **Svartskriftskopia av punktskriftsboken** digitalt.

Till läsaren av den bearbetade boken

I den pedagogiskt bearbetade boken finns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven.

- Det finns flera bilder i boken, främst färgfoton. De bilder som tillför texten något står beskrivna i bildbeskrivningsrutor. I en del fall står de endast beskrivna som ord eller fraser i listor.

- Till flera kapitel finns övningar där du ska jobba med bilder. Bilderna finns då beskrivna i texten, efter instruktion. I vissa fall har övningsmeningarna placerats direkt efter den bildbeskrivning de tillhör.
- Mängden kursiv och fet text är minskad. Markerad text som har betydelse för uppgiften står kvar.

Generella förändringar av boken

I detta avsnitt beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens läromedel, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

Titta i elevens e-bok, eller i Svartskriftskopia av punktskriftsboken, för att se exakt hur det pedagogiskt bearbetade läromedlet skiljer sig från originalboken.

- Eventuella stavfel från originaltexten kan ha korrigerats.
- Boken har bildbeskrivningar för bilder som tillför texten något. Du kan läsa bildbeskrivningarna i detta dokument under rubriken, Bildbeskrivningar. Flera bilder har även ersatts av ord/beskrivningar i en lista.
- Till flera kapitel finns övningar där eleven ska jobba med bilder. Bilderna finns då beskrivna i texten, efter instruktion. I vissa fall har övningsmeningarna placerats direkt efter den bildbeskrivning de tillhör.
- Rubriker i vissa tabeller har förkortats och står då beskrivna i en ”tabellnyckel”. En del tabeller har ersatts med vanlig brödtext. Se exempel i sidspecifika förändringar.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar, förutom de generella, som vi vill göra dig särskilt uppmärksam på. Det kan vara uppgifter som har utgått eller sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material. Det kan också handla om att återanvända uppgifter eller bilder från tidigare avsnitt.

144

Att följa en skriven instruktion, utan att få det stöd som bilderna ger är förstås svårt. Komplettera med att vika tillsammans enligt instruktionerna.

233

Bilder har ersatts med beskrivande ord framför de tomma luckorna:

1. (godis) ---oklad
2. (handla) --oppa
3. (samtal) disku---on
4. (klädesplagg) ---orta
5. (siffra) ---u
6. (vintersport) ---idor
7. (femuddig figur) ---ärna
8. (gudstjänstlokal) ---yrka
9. (klädesplagg) ---ol
10. (tågcentral) sta---on
11. (hårtvättmedel) ---ampoo
12. (brädspe) ---ack
13. (badrum) du---
14. (bladstam) ---älk
15. (förband) banda---
16. (krasslig) ---uk
17. (kirurgiskt ingrepp) opera---on
18. (reporter) ---ournalist

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med boken. Här finns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som ni kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Tid, förförståelse, individuell genomgång och syntolkning

- Den punktskriftsläsande eleven behöver mer tid till uppgifterna och det är elevens rättighet att få tillräckligt med tid även vid prov.
- Eleven med synnedsättning behöver förförståelse inför momentet eller uppgiften som kommer. Till exempel att få tid att läsa igenom text eller bildbeskrivningar eller titta på svällpappersbilden innan eleven lyssnar på en hörövning eller ska genomföra en uppgift.
- Du behöver syntolka bilder, dels de som visas tillsammans i klassrummet och dels individuellt till eleven. Informationen från bildbeskrivningar eller svällpappersbilder kan aldrig ge exakt samma information som seende elever får genom att titta på bilderna. Samtal om bilderna som förekommer i boken kan ge extra information som eleven kan ha nytta av för att få samma förståelse som sina seende klasskamrater.
- Det som är allmänt känt som till exempel kända personer, berömda byggnader, konstverk och så vidare bör beskrivas.
- På s. 144 förklaras hur man viker en trana. Eventuellt kan läraren göra detta praktiskt med eleven för att bättre förklara hur det går till.
- På s. 165 ska eleven välja en av fyra bilder och skriva en text. Bilderna finns beskrivna, men det är bra om läraren diskuterar dessa bilder noggrant tillsammans med eleven. På det viset blir det lättare för att utveckla sina tankar om bilden.
- På s. 189 ombeds eleven välja en bild från ett kollage på s. 188. Eleven behöver hjälp med denna uppgift, både att få ansiktena i kollaget beskrivna och att gissa vilket ansikte de andra klasskamraterna beskriver.

Praktiskt arbetssätt för eleven och läraren

- Eleven behöver god ordning på sin dokumentation av svar och liknande genom att ha särskilda mappar för olika böcker/ämnen på sin dator där de kan lagra sina filer.
- Eleven kan anteckna kapitel, avsnitt och sedan uppgiftsnummer vid svar.
- Eleven behöver förstås tillgång till grundutrustning såsom kartor och andra basbilder i svällpapper. Du hittar dessa i webbutiken.

- Hjälp eleven att undersöka och förstå sig på tabeller och hur dessa kan vara uppställda. Många gånger bearbetas tabeller till listor i de bearbetade läromedlen, men färdigheten att läsa tabeller har man nytta av.
- Undersök den information som finns på SPSM:s webbplatser:
 - <https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/synnedsattning/>
 - <https://webbutiken.spsm.se/>
 - <https://www.spsm.se/stod-och-rad/sprak-och-kommunikation/punktskrift/>

Rita egna bilder

- Om du ritar bilder till eleven, förenkla så mycket som möjligt. Glöm inte att förklara bild och sammanhang tydligt.
- Ritmuff eller vanligt papper på en Blackboard (artikelnummer 10326) kan användas för att rita och förklara enkla bilder eller förhållanden. Dessa kan även användas av eleven själv.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Omslag

En kille står i ett vattendrag med ena handen uppsträckt mot solen.

10

En tjej med långt rött hår och blå jacka tittar mot kameran och ler.

10

En kvinna i övre medelåldern med brungrått hår och rosa glasögon böjer ner sitt huvud och kikar fram över glasögonen.

10

En kille med svart hår i korta rastaflätor, brunt skägg ler ett brett leende.

10

Foto på en ung tjej med blont hår, blåa ögon och rosa läppstift. Hon har en rosa ryggsäck och svarta solglasögon på huvudet.

10

En man i övre medelåldern med kort, gråsvart hår och kraftig mustasch ler mot kameran. Han har silverfärgade glasögon och är klädd i en ljusblå t-shirt.

11

En ung kille med lockigt brunt hår och bruna ögon ler stort mot kameran. Han har skäggstubb, en tunn mustasch och är klädd i en blå jeansskjorta.

11

En man med brunt hår, skägg och mustasch ler stort mot kameran. Han har svarta glasögon och är klädd i en blå skjorta och beige tröja.

11

En kvinna i övre medelåldern med ljust uppsatt hår och lugg ler mot kameran. Hon tränar och tänjer ena armen åt sidan.

14

Foto på en ung man med kort ljusbrunt hår, skäggstubb och svarta glasögon. Han har blå ögon och tittar med ett leende in i kameran.

19

Bild på en världskarta.

24

Vackert foto på ett grönskande bergslandskap och en dalgång som till stora delar täcks av en tjock dimma.

32

Tre män och tre kvinnor har samlats runt ett bord på ett bibliotek. På bordet ligger böcker och en av männen böjer sig fram och pekar på en av dem.

34

En man i mössa, svart jacka och jeans står i en snötäckt allé med blicken mot kameran. Han håller händerna i fickorna och ler.

36

En kvinna med blont, halvlångt hår och rosa skjorta ler mot kameran.

40

En medelålders kvinna med axellångt, mörkt hår och bruna ögon ler mot kameran. Hon har blå solglasögon på huvudet och stora, klarblå örhängen.

45

En kvinna i övre medelåldern med kort, svart hår och snedlugg ler mot kameran. Hon har bruna ögon, rött läppstift och markerade ögonbryn. Hon har en blå- och rödblommig scarf svept runt halsen.

56

En flicka med lockigt, rött hår gör tummen upp och gapskrattar mot kameran. Hon är klädd i en vit t-shirt och har en stor vit blomma bakom ena örat.

63

En ung man med kort brunt hår, skäggstubb och grön skjorta sitter på en intervju. Han har sänkt huvud, orolig blick och ser ut att bita på naglarna. Kvinnan som intervjuar honom har mörkt långt hår och svart kavaj och håller ett dokument i sin ena hand.

66

Två snögubbar med svarta hattar, orangegröna halsdukar och morot till näsor står bredvid varandra i en trädgård.

89

Ett flygfoto över Paris. Det myllrar av byggnader och en bred väg kantas av orangefärgade träd. Till höger i bild reser sig det mäktiga Eiffeltornet.

94

Tecknad bild på en flicka med luva och klänning vid en säng där en varg ligger nedbäddad. Flickan böjer sig fram med ena handen på täcket. I den andra handen håller hon en korg.

95

Tecknad bild inifrån en moské med en stor snirklig entré. Män med vita turbaner har samlats i den höga byggnaden. Några män med svärd vaktar vid utgångarna. En man med hög turban och mantel sitter på en häst utanför entrén.

116

En tjej med beige solhatt ligger i en hängmatta och läser en bok.

120

Två små barn sitter på huk och tittar i en håv i en skogsglänta.

122

En tjej sitter på ett café och läser en text. Hon följer texten med ena handen och med den andra håller hon i en mobiltelefon. Hon har långt mörkt hår, är klädd i en beige tröja och har svarta glasögon.

124

Foto av en scen ur filmen. Bilbo smyger fram på en stig i tät skog. Han är en hobbit, en liten människofigur, med ljust lockigt hår och spetsiga öron. Han är barfota och har stora ludna fötter.

Han är klädd i lila rock, grön väst och knälånga bruna byxor.

126

En man med kort gråsprängt hår och svart polotröja står med ryggen mot en stenfasad. Han ler mot kameran.

126

En tjej med mörkt, uppsatt hår och svart scarf runt halsen vänder blicken snett nedåt.

126

En kille med burrigt, brunt hår och glada ögon ler mot kameran. Han är klädd i en brun tröja och håller i en grön bok.

132

En kvinna håller upp ett plakat under en demonstration. På plakatet finns ett rödmålat hjärta och texten "Det är vår stad". Hon ser arg ut och pekar finger mot kameran.

150

En flicka med Hello Kitty-keps och grön jacka ler mot kameran.

150

En pojke med kort brunt hår och glada bruna ögon står på en strand. Han ler med hela ansiktet.

150

En tjej med rosa mössa och rosa solglasögon räcker ut tungan mot kameran. Han har långt ljus hår och rosa läppstift och kikar fram över glasögonen med busig blick.

150

En kille med brunt, lite rufsigt hår, bruna ögon och skäggstubb tittar glatt in i kameran.

150

En kvinna med axellångt blont hår, blå ögon och rosa läppstift ler mot kameran.

151

En kvinna med gråblont hår lutar huvudet i händerna och ler. Hon har blå ögon, är klädd i en grön blus och ser solbränd ut.

151

En äldre man med kort grått hår, pigga ögon och glasögon skrattar mot kameran.

151

Foto på en gammal man med grått hår, fårat ansikte och trötta ögon.

170

En tjej med ett härligt leende och yvigt svart hår gör tummen upp mot kameran. Hon är klädd i en gul t-shirt, har svarta glasögon och rosa läppstift.

178

En våningssäng i ett rum med en blå fondvägg. En lampa lyser starkt på nattduksbordet.

181

Foto på en medelålders kvinna med mörkt, halvlångt hår och bruna ögon som ler mot kameran. Hon är klädd i en svart- och vitblommig blus och har rosa läppstift.

188

Ett fotocollage på 36 olika personer med olika hudfärg, hårfärg, klädstil och ansiktsuttryck.

202

En tjej och en kille gör highfive i en lagerlokal framför ett skrivbord med två datorskärmar. Båda är klädda i rutiga skjortor och ler mot varandra.

206

Foto på en tjej med långt mörkt hår, bruna ögon och rosa läppstift som tittar åt sidan och ler.

206

En man i medelåldern med grått hår med högt hårfäste är klädd i en blå skjorta och en gul reflexväst. Han tittar rakt in i kameran och ler.

206

En tjej med blont uppsatt hår, lila glasögon och runda örhängen lägger huvudet på sned och ler.

209

En kvinna med lockigt, rött hår och bruna solglasögon står vid havet och tittar på sin mobil. Hon är klädd i en klarblå t-shirt och har en mönstrad scarf i håret. Hon ser lite stressad ut.

227

Ett språkträd med förgreningar åt många håll. Roten symboliserar "Indoeuropeiska språk" och dessa förgrenar sig i europeiska respektive indo-iranska språk. Den europeiska grenen förgrenar sig i romanska, germanska respektive slavo-baltiska språk. De germanska språken förgrenar sig i västgermanska, nordgermanska och östgermanska språk. Svenskan tillhör den nordgermanska språkgrenen.

238

Ett däck har fastnat i gyttjan.

238

En person skriver sin namnteckning på ett dokument.

240

En tjej med brunt hår, lugg och sminkade ögon plutar med munnen mot kameran.

248

Fyra bilder.

1. Mäktiga klippformationer i ett turkosfärgat hav. Vattnet skummar runt klipporna.
2. En person klipper isär ett vitt kort.
3. Glödande kol i en eldstad.
4. Ett grönkålshuvud.

267

Två bilder.

1. Ett färgfoto där flera statsmän har samlats framför en tv-skärm. På bilden syns tolv män och två kvinnor. En av kvinnorna är Hillary Clinton och hon sitter på den främre raden med handen framför munnen. Den andra kvinnan syns längst bak i bild mellan två av männen.
2. Ett svartvitt foto från en tidning som till större delar är identisk med den andra bilden, bortsett från de två kvinnorna som har klippts ut ur bilden.

271

Bild på solen som ser ut som ett brinnande eldklot.

273

Fyra bilder.

1. En välklädd kille med bakåtkammat hår och solglasögon står vid en bil och tittar på sin mobil. Ett litet flygplan står parkerat bredvid.
2. En tjej med vit blus, svarta byxor och mörkt långt hår promenerar längs en gånggata. Hon använder ena handen till att rätta till sina solglasögon.
3. En tjej med långt, vågigt hår och bruna ögon ler med blicken riktad rakt in i kameran. Hon har röda naglar och är klädd i ett vitt linne.
4. En muskulös kille med tajt, vit t-shirt och inoljad hud tittar med intensiv blick rakt in i kameran. Han har svart kort hår, mustasch och skäggstubb.

277

Ett omslag från tidningen Hänt Extra med ett foto på prins Carl Philip som tittar irriterat på Bianca Ingrosso. Det är ett bildmontage men ser verkligt ut. Under bilden står det "Biancas fräcka hämnd på Carl Philip!"

280

Tecknad bild på en pingvin som lämnar ett isflak och flyger mot öppet hav.

282

En astronaut i rymddräkt står på månen bredvid en amerikansk flagga. Rymdfarkosten har landat bara några meter därifrån.

282

De två byggnaderna i World trade center står i lågor efter att två flygplan har kraschat in i dem. Stor svart rök täcker himlen.

282

En utomjording med grå hud, smala knotiga fingrar och enorma ögon på ett ovalt ansikte. Näsan består av två hål och munnen är liten och sammanbiten.

283

En isbjörn står vid kanten av ett smältande isflak och tittar ner i vattnet.

285

Bildkollage på 16 olika appar.

1. Ett vitt f mot en blå bakgrund.
2. En kamera med texten: Insta.
3. En blå fågel.
4. Ett vitt v mot en blå bakgrund.
5. Texten You Tube skrivet i svart och vitt mot en vit och röd bakgrund.
6. Bokstäverna in mot en blå bakgrund.
7. En blå och röd prick bredvid varandra mot en vit bakgrund.
8. Bokstaven g+ skrivet med vitt mot en röd bakgrund.
9. En grön cirkel med tre vågiga vita linjer.
10. En tumme upp.
11. Ett vitt s mot en blå bakgrund.
12. En vit 8 mot en röd bakgrund.
13. Ett vitt t mot en svart bakgrund.
14. Ett vitt snirkligt P mot en röd bakgrund.
15. Bokstaven g+ skrivet med rött mot en vit bakgrund.
16. Ett blått v mot en vit bakgrund.

287

En byggnad med en stor glasfasad och texten Google med stora vita bokstäver.

289

En vacker tegelröd kyrka med tre höga tornspiror och många fönster. Kyrkan ligger belägen i vacker stadsmiljö.

289

En äldre man med kort gråsprängt hår och fårat ansikte talar och gestikulerar med sin ena hand.

290

En lista med filmklipp på Youtube. I sökrutan står det "söta djur". Bland filmklippen syns bland annat en kattunge, en dvärghamster som matas med nappflaska och en lejonhane som ligger på rygg med händerna om sina baktassar.

293

Tre killar på en bar tar en selfie. Killen i mitten har långt yvigt skägg och pipmustasch. Killen till vänster i bild gapskrattar och killen till höger räcker ut sin tunga. De ser ut att ha roligt och trivas ihop.

298

En tjej med långt mörkt hår, grön jacka och prickig halsduk står i en second hand-butik och tittar på kläder. Affären är välfylld med skor, väskor och kläder i olika färger och storlekar.

300

En civilklädd person med vit skjorta och svarta byxor står framför en rad med gröna stridsvagnar.